

Чăваш патшалăх университетĕ тĕнчен тĕрлĕ кĕтесенче вырнаçнă аслă шкулсемпе туслă çыхăну йĕркеленĕ. Беларус, Казахстан, Германи, Итали тата ытти çĕршыври студентсемпе преподавательсем Чăваш Ене килсе кураççĕ, пирĕн ентешсем те вĕсем патĕнче хăнара пулаççĕ. Иртнĕ çул акă вĕренÿ учрежденийĕ Китайри Гуйчжоу университетĕпе килĕштерсе ёçлемешкĕн ятарлă документа алă пусса сирĕплетнĕ. Çак кунсенче Шупашкара Китай Халăх Республикинчи Аньхой провинцийĕн делегацийĕ /пурĕ 14 çын/ килсе кайрĕ.

Аслă шкулта сумлă хăнасене çăкăр-тăварпа, юрă-ташăпа кĕтсе илчĕç. Китай çыннисем малтанах И.Ульяновпа И.Яковлев музейне кĕрсе курчĕç. Унтан вĕсем преподавательсемпе тата студентсемпе тĕл пулчĕç. "Китайсем - ёçчен те тăрăшуллă,

ăслă та пултарулă халăх. Вĕсене пĕтĕм тĕнче хисеплет, тĕслĕх илет. Раççей Президенчĕ Владимир Путин та сирĕн çĕршывпа ёслĕ сыхăну йĕркелесшĕн: нумаях пулмасть вăл Китайра пулчĕ", - терĕ университет ректорĕ Андрей Александров. Чăн та, Китай Халăх Республики хăвăрт аталанакан çĕршыв, кашни отрасльте пысăк ситĕнĕсемпе палăрат. Тĕнче амăртăвĕсенче Китай спортсменĕсенчен маттуртараххи çук та пулĕ. Ламран лама куçакан йăла-йĕркене çирĕппĕн пăхăнса пурăнни культура вучахне сунме паста. Хĕвелтухăç çĕршывĕн тĕпчевçисен идейисене пулах тĕнче экономики султан-сул сĕнĕлĕхсемпе пуянланать. Чăваш патшалăх университетĕ мĕншĕн Аньхой провинцийĕпе туслă сыхăнусем йĕркелесшĕн-ха? Андрей Александров пĕлтернĕ тăрăх - унти вĕренĕ учрежденийĕсен тытăмĕ Чăваш Енри евĕрлĕрех иккен, инноваци технологийĕсем те вайлă аталаннă ку тăрăхра, çавăнпа вĕсенчен вĕренмелли нумай. Китайри аслă шкулсем те пире ку енĕпе пулăшма хирĕç маррине палăртнă.

Чăваш патшалăх университетĕн представителĕсем кăçал хĕвелтухăç çĕршывне кайса курнине палăртмалла. Экономика факультетĕн студенткипе Екатерина Кузнецовапа Эльвира Кузнецова доцентĕн Аньхой университетĕ йĕркеленĕ суллахи шкулта вĕренме тÿр килнĕ. Вĕсем унта чаплă музейсенче пулса курнă, Хуаньшань хули çав тери пысăк пулнинчен тĕлĕннĕ, Китай шурсухалĕсем ирттерекен асталăх сехечĕсенче кашни сăмаха аша хывнă. "Паллах, аслăлăхри ситĕнĕсем мухтава тивĕç, авалхи культурăн пуянлăхĕ чун-чĕрене тытканларĕ. Апата патакпа сĕнес йăлана та паянхи кунчен манаймастпăр", - хавхаланса калаçрĕç пикесем. Иртнĕ сул Китайра машиностроени факультетĕн студентĕсем пулнă. Шанхай университетĕнче иртнĕ механизмсемпе машинăсен теорийĕн олимпиадинчен пирĕн ентешсем чи сумлă парнепе таврăннă: ют çĕршыв командисен йышĕнче пĕрремĕш вырăн йышăннă.

И.Н.Ульянов ячĕллĕ ЧПУра Китай чĕлхине вĕренекен йышлă. Ятарлă курса студентсем те, преподавательсем те сÿресçĕ. Тĕслĕхрен, психологи кафедрин пуçлăхĕ Евгений Николаев иккĕмĕш сул çак чĕлхене аша хывать. Пухăннисене вăл Гуйчжоу университетне командировкăна кайса килни çинчен китаила каласа кăтартрĕ. Педагогика наукисен докторĕ Надежда Мерлина Китай асчахĕсемпе ёслĕ сыхăну тытас тĕллевлĕ. Профессор аслăлăхпа меслет проекчĕсене пĕрле хатĕрлесе пурнăçлама сĕнчĕ. Хăнасем пирĕн ентешсен шухăшĕсене ырларĕç, малашне килĕштерсе ёслеме шантарчĕç.

Аньхой делегацийĕ вара пирĕн университетра ют çĕршыв студентĕсен йышĕ пысăк пулнинчен тĕлĕннĕ. Хальхи вăхăтра кунта 37 çĕршыври 450 çамрăк пĕлĕ илет. Вĕренсе тухнисен шучĕ те пĕчĕк мар - 446. Вĕсем кунти яш-кĕрĕмпе тата хĕр-упраçпа туслă пурăнаççĕ, ыттисем пекех пур мероприятие те хастар хутшăнаççĕ. "Мĕншĕн Чăваш Ен тăрăхне туртăннине кунта килсе курсан тин аналантăм. Сирĕн республикăра тараватлă сынсем пурăнаççĕ. Пире те питĕ ашшăн кĕтсе илчĕç. Атăл хĕрринче вырнаçнă хула питĕ

илемлĕ. Чăваш патшалăх университетĕ пире тĕнчери тĕрлĕ учрежденипе туслă ăсхану тытнине кăмăла кайрĕ. Эпир те сирĕншĕн чи ăсвăх юлташ пуласса шанатăп", - терĕ Аньхой правительствин тĕп секретарĕн çумĕ Ву Син. Сăмах май: Провинцире аслă 106 школ, унта миллион ытла студент вĕренет.

Аньхой культурин кунне халалланă уяв акт заленче иртрĕ. Хăнасемпе студентсене Чăваш халăх артистки Августа Уляндина тата "Ярды" ансамбль юрă-ташăпа савăнтарчĕ. Аньхой университетĕн физкультурăпа çар вĕреневĕн пайĕн ассистентĕ Ван Фэн хĕвелтухăç кĕрешевĕн мелĕсемпе паллаштарчĕ. "Кунфу - темиçе ёмĕр каяллах çирĕпленнĕ çапăçу тĕсĕ. Ун никĕсĕ çинче каярах спорт тĕсĕсем вай илнĕ. Кунгфу çынна çутçанталăкпа килĕшÿре пурăнма, сывă пурнăç йĕркине пăхăнма, çав вăхăтрах тĕрлĕ усал-тĕселтен хÿтĕленме пулăшар", - анлантарчĕ пике. Тĕлпулу программы ытти мероприятирен те пуян пулчĕ. Хăнасем анимаци хайлавĕсемпе илемлĕ фильмсем илсе килнĕ. Пирĕн ентешсем интерактивлă программăсемпе паллашрĕç, Китай урокĕсенче чĕлхе вăрттанлăхĕсене шырарĕç. Тĕрлĕ лекципе калаçусенче те кăсăкли нумай пулчĕ. Хăнасем Шупашкарти паллă вырăнсене çитсе курнă. Аньхой çыннисем университетĕн культура керменĕпе тата спорт комплексĕпе уйрăмах кăмăллă пулнă.

Андрей МИХАЙЛОВ. Газета "Хыпар". 2014. 22 нояб.